

रोतकच्यांच्या कृषीपद्धत वाढ

कैरोली अर्थमंत्री निर्मला सीतारामन यांनी सुरु करणार आहे. याचा फायदा कृषी उत्पादन अर्थसंकल्पात कृषी क्षेत्रासाठी मोठ्या घोषणा केल्या. अर्थमंत्रांनी प्रधानमंत्री धन-धन्य कृषी योजना, डाळीमध्ये स्वास्थ्यावरील, विहासमध्ये मखानाचे बोर्डची स्थापना आणि आसामध्ये युरिया निर्मिती सुरु करण्याची घोषणा केली आहे. याशिवाय किसान क्रेडिट कार्डची उत्पादन आणि प्रक्रियेला प्रोत्साहन देण्याची ही एक विशेष संधी आहे. यामध्ये मखाना मंडळ शेतकऱ्यांना मदत करणार आहे. अर्थात ही घोषणा बिहार विधानसभेच्या निवडणुका लक्षात घेऊन केली आहे. किसान क्रेडिट कार्डचा फायदा ७.७ कोटी शेतकरी, मच्छीमार आणि दूध उत्पादक शेतकऱ्यांना होतो. त्यांना अल्प मुदतीच्या कर्जाची सुविधा मिळते. आता कर्जाची मर्यादा तीन लाख रुपये करण्यात आली आहे. यापैकी काही घोषणा जुन्याच आहेत. शेतकऱ्यांच्या उत्पन्नवाढीसाठी त्यात काहीच नाही. मुळात कृषी पणन उद्योगावर भर देण्याचा उल्लेख त्यात नाही. प्रधानमंत्री धनधान्य कृषी योजनेतरात कृषी उत्पादकता कमी असलेल्या शेभर जिल्हांची निवड केली जाईल. यामुळे उत्पादकता वाढप्यास, शेतीमध्ये विविधता आण्यास, सिंचन आणि काढणीनंतरची सापेक्षा कमता वाढप्यास मदत होईल, असे सांगण्यात आले आहे. या योजनेचा फायदा ७.७ कोटी शेतकऱ्यांना मदत करणार आहे. अर्थमंत्रांनी यापूर्वीच्या चोरट्या मागाने मोठी विक्री होते. त्यावर आळा घालण्याचा नाही. खात्रीचा टंगाईला सामोरे जावे लागले. आता युरियाच्या निर्मितीवर भर देण्यात आला असला, तरी शेतीपक्षाही औद्योगिक प्रकल्पांसाठी युरियाची चोरट्या मागाने मोठी विक्री होते. त्यावर आळा घालण्याचा नाही. खात्रीचा टंगाईला चालाना देऊ, असे पंतप्रधान नंदें मोदी यांनी यापूर्वीच्या सांगितले होते. त्यानुसार शेतकऱ्यांना डाळव्यापीय पिके घेतली; परंतु डाळव्यापीचा पिकांची खरेदी केली नाही. तूर, हस्यरा, मूग, उडीदाचे भाव फारसे वाढले नाही. त्यामुळे शेतकरी पुढी डाळव्यापीय पिकापासून दूर गेला. आता सहा वर्षांची घोषणा केली असली, तरी शेतकरी किंतु विश्वास ठेवाऱ्या, असा प्रश्न आहे. 'नाफेड' आणि 'एनसीसीएफ' तीन प्रकारच्या डाळीची खरेदी करणार आहेत, असे सरकारने सांगितले असले, तरी प्रत्यक्षात या संस्थांचा खरेदीचा अनुभव फारसा चांगला नाही. कांदाच्या खरेदीचाही अनुभव शेतकऱ्यांच्या पायीशी आहे.

■ अनुभवाच्या अर्थमंत्री निर्मला सीतारामन यांनी घोषणा केली आहे. अनुभव शेतकऱ्यांच्या सहकायाने केंद्र सरकार योजना

संसदेत सादर करण्यात आलेल्या २०२५ च्या अर्थसंकल्पात रस्त्यावरील विक्रेत्यासाठी मोठी घोषणा करण्यात आली आहे. अर्थमंत्री निर्मला सीतारामन यांनी 'पंतप्रधान स्ट्रीट व्हेंडर्स सेल्फ-रिलेंट फंड' योजनेंतरात सरस्यावरील विक्रेत्यांना क्रेडिट कार्ड भेट दिले आहे, असे म्हटले. यातून सरकारचा अपारंपरिक ऊर्जा धोरणाला प्रोत्साहन देण्याचा हेतू दिसला. फेरीवाल्यांना या कार्डअंतर्गत तीस हजार रुपयांपर्यंतीची रकम कर्जाके घेता येईल. म्हणजेच या कार्डव्हेंडरे रस्त्यावरील विक्रेते किंवा आपला व्यवसाय वाढवू इच्छिणारे ३० हजार रुपयांपर्यंतचे कर्ज घेऊ शकतात. या क्रेडिट कार्डचे व्याजदर नाममात्र असणार आहेत. २०२० मध्ये कोविड व्हेंडर्सी सुरु करण्यात आले तर त्याचा नियोजित रस्त्यावरील विक्रेत्यांचे मोठे नुकसान झाले होते. त्यांचा व्यवसाय सुधारण्यासाठी मदत करण्यात येत आहे. आता त्याला अनुदानासाठी होते. यानंतर २०१३-१४ मध्ये कृषी

निधिरात्री रुपये देण्यात आले होते. तेदेखील धान्य

अनुदानासाठी होते. यानंतर २०१३-१४ मध्ये कृषी

निधिरात्री रुपये देण्यात आले होते. तेदेखील धान्य

अर्थसंकल्पात आलेल्या २०१३-१४ मध्ये कृषी

निधिरात्री रुपये देण्यात आले होते. तेदेखील धान्य

अर्थसंकल्पात आलेल्या २०१३-१४ मध्ये कृषी

निधिरात्री रुपये देण्यात आले होते. तेदेखील धान्य

अर्थसंकल्पात आलेल्या २०१३-१४ मध्ये कृषी

निधिरात्री रुपये देण्यात आले होते. तेदेखील धान्य

अर्थसंकल्पात आलेल्या २०१३-१४ मध्ये कृषी

निधिरात्री रुपये देण्यात आले होते. तेदेखील धान्य

अर्थसंकल्पात आलेल्या २०१३-१४ मध्ये कृषी

निधिरात्री रुपये देण्यात आले होते. तेदेखील धान्य

अर्थसंकल्पात आलेल्या २०१३-१४ मध्ये कृषी

निधिरात्री रुपये देण्यात आले होते. तेदेखील धान्य

अर्थसंकल्पात आलेल्या २०१३-१४ मध्ये कृषी

निधिरात्री रुपये देण्यात आले होते. तेदेखील धान्य

अर्थसंकल्पात आलेल्या २०१३-१४ मध्ये कृषी

निधिरात्री रुपये देण्यात आले होते. तेदेखील धान्य

अर्थसंकल्पात आलेल्या २०१३-१४ मध्ये कृषी

निधिरात्री रुपये देण्यात आले होते. तेदेखील धान्य

अर्थसंकल्पात आलेल्या २०१३-१४ मध्ये कृषी

निधिरात्री रुपये देण्यात आले होते. तेदेखील धान्य

अर्थसंकल्पात आलेल्या २०१३-१४ मध्ये कृषी

निधिरात्री रुपये देण्यात आले होते. तेदेखील धान्य

अर्थसंकल्पात आलेल्या २०१३-१४ मध्ये कृषी

निधिरात्री रुपये देण्यात आले होते. तेदेखील धान्य

अर्थसंकल्पात आलेल्या २०१३-१४ मध्ये कृषी

निधिरात्री रुपये देण्यात आले होते. तेदेखील धान्य

अर्थसंकल्पात आलेल्या २०१३-१४ मध्ये कृषी

निधिरात्री रुपये देण्यात आले होते. तेदेखील धान्य

अर्थसंकल्पात आलेल्या २०१३-१४ मध्ये कृषी

निधिरात्री रुपये देण्यात आले होते. तेदेखील धान्य

अर्थसंकल्पात आलेल्या २०१३-१४ मध्ये कृषी

निधिरात्री रुपये देण्यात आले होते. तेदेखील धान्य

अर्थसंकल्पात आलेल्या २०१३-१४ मध्ये कृषी

निधिरात्री रुपये देण्यात आले होते. तेदेखील धान्य

अर्थसंकल्पात आलेल्या २०१३-१४ मध्ये कृषी

निधिरात्री रुपये देण्यात आले होते. तेदेखील धान्य

अर्थसंकल्पात आलेल्या २०१३-१४ मध्ये कृषी

निधिरात्री रुपये देण्यात आले होते. तेदेखील धान्य

अर्थसंकल्पात आलेल्या २०१३-१४ मध्ये कृषी

निधिरात्री रुपये देण्यात आले होते. तेदेखील धान्य

अर्थसंकल्पात आलेल्या २०१३-१४ मध्ये कृषी

निधिरात्री रुपये देण्यात आले होते. तेदेखील धान्य

अर्थसंकल्पात आलेल्या २०१३-१४ मध्ये कृषी

निधिरात्री रुपये देण्यात आले होते. तेदेखील धान्य

अर्थसंकल्पात आलेल्या २०१३-१४ मध्ये कृषी

निधिरात्री रुपये देण्यात आले होते. तेदेखील धान्य

अर्थसंकल्पात आलेल्या २०१३-१४ मध्ये कृषी

निधिरात्री रुपये देण्यात आले होते. तेदेखील धान्य

अर्थसंकल्पात आलेल्या २०१३-१४ मध्ये कृषी

निधिरात्री रुपये देण्यात आले होते. तेदेखील धान्य

अर्थसंकल्पात आलेल्या २०१३-१४ मध्ये कृषी

निधिरात्री रुपये देण्यात आले होते. तेदेखील धान्य

अर्थसंकल्पात आलेल्या २०१३-१४ मध्ये कृषी

निधिरात्री रुपये देण्यात आले होते. तेदेखील धान्य

अर्थसंकल्पात आलेल्या २०१३-१४ मध्ये कृषी

निधिरात्री र

